

วัดกำแพงแลง ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อวัด: วัดกำแพงแลง (Wat Kamphaeng Laeng, หรือ วัดเทพปราสาทศิลาแลง)

ที่ตั้ง: ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี อยู่ห่างทิศตะวันออกของแม่น้ำเพชรบุรี ประมาณ 1 กิโลเมตรจากตัวเมืองเพชรบุรี

ประเภท: วัดราษฎร์ นิกายมหานิกาย ปัจจุบันเป็นวัดประกอบศาสนกิจและสถานที่ปฏิบัติธรรม

เวลาทำการ: โดยทั่วไปเปิดประมาณเช้าถึงเย็น (ขึ้นกับช่วงเวลาและกิจกรรมของวัด)

การขึ้นทะเบียน: ขึ้นทะเบียนโบราณสถานโดย กรมศิลปากร ตั้งแต่วันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2478

ประวัติความเป็นมา

วัดกำแพงแลงเดิม เป็นโบราณสถานของขอมโบราณ โดยโบราณสถานหลักภายในวัดเป็น เทวสถานแบบเขมร (ฮินดู) สร้างด้วยศิลาแลง มีอายุมากกว่า 700–800 ปี ซึ่งนักประวัติศาสตร์บางสำนักสันนิษฐานว่าอาจสร้างขึ้นช่วงสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 (พุทธศตวรรษที่ 18 / ประมาณ พ.ศ. 1720–1780) ซึ่งเป็นยุคที่อาณาจักรขอมแผ่อิทธิพลเข้ามาในภาคกลางของประเทศไทย

ต่อมาเมื่อวิถีสันนาและผู้คนเปลี่ยนไป เทวสถานแห่งนี้ ถูกดัดแปลงเป็นศาสนสถานพุทธ โดยเฉพาะพุทธศาสนานิกายมหายานและมหายานในช่วงแรก ก่อนค่อย ๆ เปลี่ยนมาเป็นวัดและปฏิบัติศาสนกิจตามพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทในปัจจุบัน

ช่วงหนึ่งวัดเคยเป็นวัดร้างและมีชาวจีนอาศัยทำสวน จากนั้นจึงตั้งเป็นวัดอย่างเป็นทางการ และกลายเป็นสำนักปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานใน พ.ศ. 2497 ก่อนเปลี่ยนชื่อเป็น วัดเทพปราสาทศิลาแลง แต่ชาวบ้านยังนิยมเรียกตามลักษณะเดิมว่า วัดกำแพงแลง เพราะเป็นวัดที่มี กำแพงศิลาแลงล้อมรอบ

อาณาเขต

ทิศเหนือ จดโรงเรียนอนุบาลเปรมฤดี

ทิศใต้ จดถนนพระทรง

ทิศตะวันออก จดถนนโพธิ์การ์รอง

ทิศตะวันตก จดเรือนจำจังหวัดเพชรบุรี

อาคารเสนาสนะ ประกอบด้วย

อุโบสถ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2512
ศาลาการเปรียญ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2522
หอสวดมนต์ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2525
กุฏิสงฆ์ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ จำนวน 2 หลัง
ศาลาอเนกประสงค์ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2522
ศาลาบำเพ็ญกุศล เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กและไม้ จำนวน 3 หลัง

ปูชนียสถาน คือ ปราสาทสมัยพระเจ้าสุริยवंที่ 7 สมัยขอม อายุประมาณ 1,000 กว่าปี

การศึกษา มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2506

การบริหารและการปกครอง

ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน
รูปที่ 1 พระเทพสุวรรณมุนี (ผัน สุวณฺโณ) พ.ศ. 2497
รูปที่ 2 พระครูญาณวิมล (นิตย จตฺวิโร) พ.ศ. 2506
รูปที่ 3 พระอธิการสราวุธ สุทฺธสีโล

โบราณสถาน

โบราณสถานหลักภายในวัดกำแพงแลง

- กำแพงศิลาแลง: กำแพงล้อมรอบโบราณสถาน เป็นผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส มองเห็นได้ชัดเจน และเป็นหนึ่งในเหตุผลที่ได้ชื่อว่า “กำแพงแลง” เพราะกำแพงสร้างด้วยศิลาแลงทั้งผืน
- กลุ่มปราสาท/ปราสาทโบราณ: ในพื้นที่กำแพงนั้นเดิมมีปราสาทหินทั้งหมด 5 หลัง แต่ปัจจุบันเหลือประมาณ 4 หลัง ที่สร้างจากศิลาแลง สะท้อนศิลปะเขมรแบบ *บายน/ลพบุรี* โดยจัดวางตามแนวเหนือ-ใต้
- โคปุระ (ซุ้มประตู): ซุ้มทางเข้าที่ยังคงเหลือร่องรอยอยู่ด้านทิศตะวันออกของกำแพง มีโครงสร้างคล้ายศิลปะขอม และมีร่องรอยของปูนปั้นตกแต่งบางส่วน

โบราณสถานเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนผ่านจากศาสนาฮินดูกลายเป็นศาสนาพุทธ และสะท้อนถึงการมีอยู่ของชุมชนโบราณในพื้นที่เพชรบุรีในอดีต

สถาปัตยกรรมสำคัญ

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

ผังอาคาร:

- กำแพงศิลาแลงล้อมพื้นที่โบราณสถานเป็นผังสี่เหลี่ยมจัตุรัส
- ภายในกำแพงมีปราสาทขอมประธานอยู่กลาง และปราสาทอื่นอยู่เรียงตามแนวเหนือ-ใต้

ปราสาท/ปราสาท:

- โครงสร้างทำด้วยศิลาแลง มีฐานซ้อนหลายชั้น
- ปราสาทกลางถือว่าใหญ่ที่สุด และแต่ละองค์มีประตูทางเข้าทางทิศต่าง ๆ แต่บางด้านเป็นประตูหลอก (ปิดไว้) ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของศิลปะขอม

- บางส่วนยังพบลวดลายปูนปั้นตกแต่งอยู่ แม้จะชำรุดตามกาลเวลา

ขุมประตู่ (โคปุระ):

- ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันออกของปราสาทประธาน
- โครงสร้างยังคงลักษณะเดิมไว้ ส่วนรายละเอียดปูนปั้นส่วนใหญ่หลุดลอกตามกาลเวลา

โบราณสถานและรูปแบบสถาปัตยกรรมเหล่านี้เป็นตัวอย่างสำคัญของศิลปกรรมขอมที่มีอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย และเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมเขมรในอดีต

การติดต่อสื่อสาร

ที่อยู่: วัดกำแพงแลง (Wat Kamphaeng Laeng)

ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000, ประเทศไทย

โทรศัพท์: +66 32 423 742 (ตามข้อมูลวัด)

การเดินทาง:

- สามารถเข้าถึงได้จากตัวเมืองเพชรบุรี โดยใช้เส้นทางถนนหลัก เช่น ถนนพระทรง และถนนโพธิ์การ้องที่ตัดผ่านแนวกำแพงของวัด
- อยู่ใกล้สถานที่สำคัญและสามารถเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว วินมอเตอร์ไซค์ หรือจักรยานในเมืองเพชรบุรีได้อย่างสะดวก

แหล่งค้นคว้า

กรมศิลปากร. วัดกำแพงแลง. จาก : https://www.finearts.go.th/storage/contents/detail_file/yRKAkxfEVcydH3JswqcQseSoZutWEncs7hTS41XN.pdf

กรรณิการ์ สุวรรณเกิด. (2561). รายงานการวิจัย การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและโบราณวัตถุในวัด เขตอำเภอเมือง

จังหวัดเพชรบุรี. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

เลขเรียกหนังสือ : วจ 915.9304 ก498 2561

กองพุทธศาสนสถาน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2564). ประวัติวัด ทั่วราชอาณาจักร เล่ม 15 จังหวัดเพชรบุรี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธ

ศาสนาแห่งชาติ. จาก

<https://pbi.onab.go.th/th/file/get/file/20220906d41d8cd98f00b204e9800998ecf8427e151923.pdf>

ชำนาญ งามสมบัติ, บรรณาธิการ. (2550). วัดกำแพงแลง. เพชรบุรี : เพชรภูมิการพิมพ์.

เลขเรียกหนังสือ: 294.33 วก416 2550

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบุรี. (2563) วัดกำแพงแลง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. จาก :

<https://pbi.onab.go.th/th/content/category/detail/id/110/iid/13370>

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี (2561). อาจารย์ทองรุ่ง เอ็มโอบุสส์. สืบค้น 22 ต.ค. 2561.

จาก https://www.m-culture.go.th/phetchaburi/more_news.php?cid=37